

Les obres de la Franja: el dit que assenyala la Lluna

Article d'opinió del president de la Diputació de Lleida, Joan Talarn, sobre l'espoli del Museu de Lleida

[despiece]Senyor director,

Dimecres passat es va consumir el penúltim capítol de l'espoli politicojudicial del Museu de Lleida quan sortia cap a Barbastre un camió carregat amb 42 peces que, originàries de parròquies de la Franja de Ponent, formaven part de l'exposició permanent de la institució que explica una història secular compartida. Va ser el dia que mai no hauria d'haver arribat i contra el qual hem treballat des de la unitat institucional els diferents patrons del Consorci del Museu. Hem defensat ?i ens mantenim fermes amb encerts i admetent alguna errada? la unitat i la legitimitat de la col·lecció, un principi emparat per la Unesco que només la (in)justícia de l'Aragó i d'Espanya han posat en qüestió, retorçant cada una de les seves passes com ja van fer al desembre de 2017, amb l'ocupació policial del Museu emparant-se en una sentència provisional.

Però sent gravíssima aquesta realitat per a Lleida i la resta de museus que avui es poden sentir greument amenaçats, hem d'entendre que la pèrdua de les obres, momentàniament fins que retornin al lloc del qual mai havien d'haver sortit, no és l'objectiu final ni el més important dels instigadors d'aquest negre capítol de la història de la cultura. Perquè el litigi per les obres de Sixena i la Franja no és la causa del desmembrament del Museu de Lleida, és la conseqüència d'un intent d'atacar la identitat nacional catalana a base d'aixecar murs entre comunitats que han conviscut fraternalment.

No dic res de nou si recordo que l'espoleta que ho detona tot i obre forats dolorosos als murs del Museu és la divisió de la Diòcesi de Lleida als anys 90 per motius polítics. Però aquesta causa original no és l'objectiu, sinó el mitjà per assolir la seva veritable finalitat. La divisió de les dues comunitats i l'espoli del Museu és allò que més veiem, però en realitat només són el dit que assenyala la Lluna, el seu veritable objectiu: un Estat que ha orquestrat tot un genocidi cultural. Si busqueu la definició de genocidi cultural hi veureu una foto del que ha passat i està passant.

Patim els ressorts d'un Estat que vol acabar amb les identitats no castellanes "consiguiendo el efecto sin que se note el cuidado"... Patim un Estat que ha aconseguit amb el litigi per l'art de la Franja allunyar encara més els membres d'una mateixa comunitat social, cultural i lingüística, la que convivia a banda i banda de la frontera política entre Catalunya i Aragó. Una frontera que en realitat no existia perquè els vincles culturals, socials i lingüístics la feien inexistents. Però l'obstinació del nacionalisme excloent del "a por ellos" té com a finalitat anorrear la història compartida entre Lleida i la Franja de Ponent, unes relacions que formen part de la història i el tarannà català.

Els estudiants de Filologia Catalana que als anys vuitanta rondàvem per la Franja fent enquestes lingüístiques començàvem a notar com s'hi anava aixecant aquesta frontera. Ho percebíem quan parlàvem amb professionals i funcionaris estatals traslladats a la Franja, els mateixos que fomentaven expressions populars com el "xapurreat" només per negar que es parlava català a terres aragoneses. Anys després van refinar el seu pervers pla de genocidi cultural amb l'aberrant denominació de LAPAO per a tota llengua que es parlés a l'Aragó que no fos el castellà.

Aquesta frontera llunàtica es feia políticament evident en el moment de la divisió del Bisbat de Lleida. Van fer llavors un pas més en l'objectiu de fracturar socialment aquella comunitat única que eren Lleida i la Franja, assenyalant amb un dit revestit de punyetes judicials unes obres d'art que no són ni de Barbastre ni de Lleida, que són patrimoni d'una comunitat històrica que l'Estat, més

castellà que espanyol i més diligent del que a vegades pensem, ha estat capaç de dividir.

Reivindicarem fins a l'extrem i fins a l'última instància judicial el retorn de les obres d'art a aquells que les hem salvat i les hem conservat. No està en dubte la voluntat dels patrons en la defensa de la legitimitat del fons del Museu de Lleida. Les obres no es descataloguen perquè confiem que a Europa ens empararà la justícia que aquí s'ha posat al servei d'uns partits monàrquics castellans que, ja es diguin de dretes o d'esquerres, tenen per finalitat comuna reescriure la història que els molesta.

Però que la defensa dels nostres drets sobre les obres del Museu de Lleida no ens faci perdre la perspectiva d'un dit que assenyala la Lluna d'un trencament cultural dins d'una mateixa comunitat. Aquesta és una història que va més enllà de les obres d'art, és la història d'un genocidi cultural que, també, haurem de saber explicar amb el Pla d'Impuls que Generalitat, Paeria, Bisbat, Consell Comarcal i Diputació presentarem ben aviat. Ho vulguin o no, el Museu de Lleida té futur perquè tenim un passat que és nostre i no volem que ens el falsegin.

[nointext]

Joan Tarnal Gilabert

President de la Diputació de Lleida[/despiece]

[noticiadiari]68/12444[/noticiadiari]